

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Чернівецької області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року

**Опитування закінчилося з
початком війни**

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Чернівецької області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти очікували зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозувалася нижча інфляція та стрімка девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні значно нижчими темпами:** баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – 36.4%) (графік 1). У цілому по Україні очікувалося скорочення обсягів виробництва – «мінус» 1.7%;
- **уповільнення зростання цін на споживчі товари та послуги:** 40.0% респондентів очікувало інфляцію понад 7.5% (у попередньому кварталі – 54.5%), у цілому по Україні – 67.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називали курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **стрімку девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікувало 90.0% респондентів області (у попередньому кварталі – 100.0%). У цілому по Україні – 81.6%;
- **значне поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 40.0% (у IV кварталі 2021 року – 0.0%). У цілому по Україні – 7.2% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції вищими темпами:** баланс відповідей – 55.6% (в IV кварталі 2021 року – 27.3%) (таблиця). У цілому по Україні – 17.0%;
- **зростання інвестиційних видатків** на будівництво, а також на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 11.1% та 22.2% відповідно (у попередньому кварталі – 0.0% та 9.1% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 0.9% та 14.3% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 22.2% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні очікувалося помірне зростання кількості працівників на підприємствах – 1.5%;
- **стрімке зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 88.9% і 70.0% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 90.9% і 81.8%) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 80.0% та 77.8% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 70.0% та 81.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали занадто високі ціни на енергоносії, брак обігових коштів та надмірний податковий тиск (вплив чинника посилюється) (графік 5).

Підприємства області планували брати банківські кредити виключно в національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами та наявність інших джерел фінансування (графік 9).

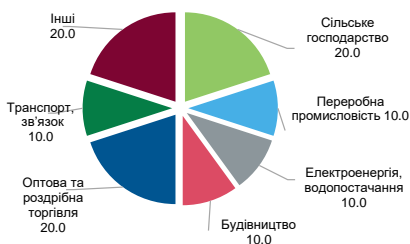
Усі респонденти області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 97.6%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

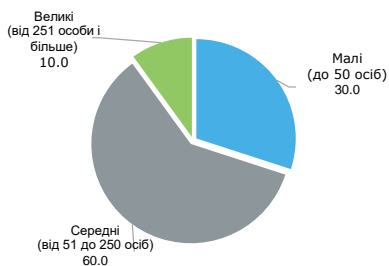
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** оцінювався як **добрий:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%). У цілому по Україні – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** оцінювався як **нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 40.0% (у IV кварталі 2021 року – 0.0%);
- **підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 18.2%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

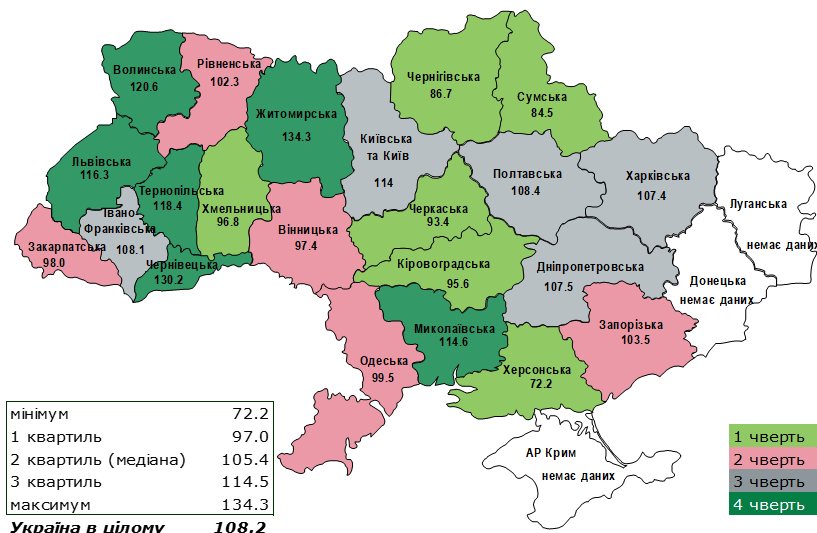

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 січня – 23 лютого 2022 року;
- опитано всього 10 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

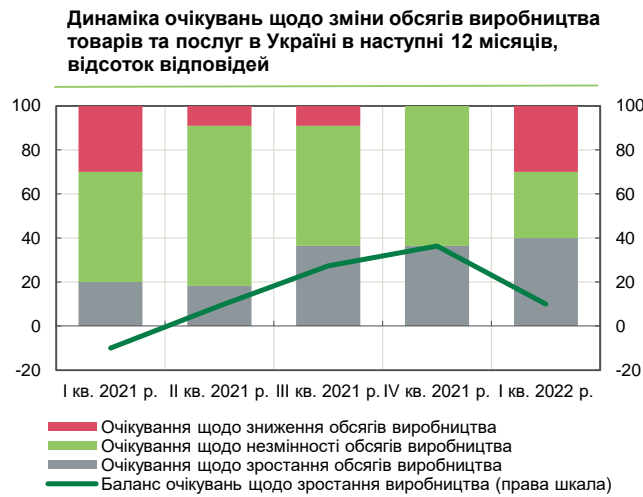
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	18.2	18.2	0.0	0.0	40.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.2	18.2	27.3	27.3	55.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-10.0	22.2	9.1	0.0	11.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	11.1	40.0	20.0	9.1	22.2
кількості працівників	-18.2	-40.0	-20.0	0.0	22.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

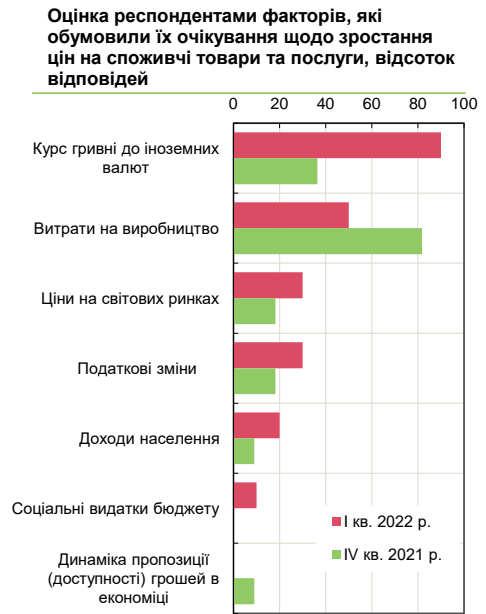
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

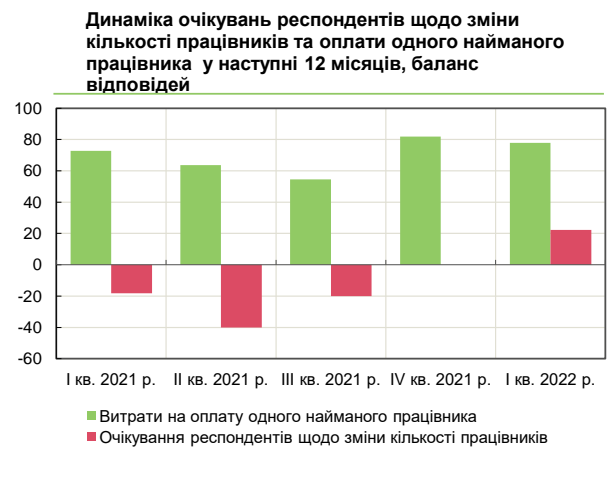
Графік 2

Графік 3

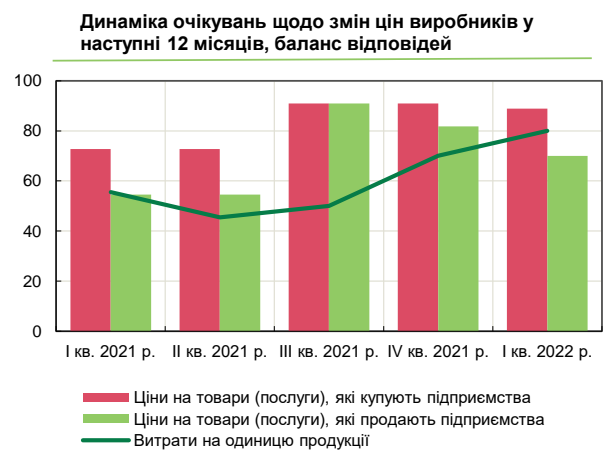
Графік 4

Графік 5

Графік 6

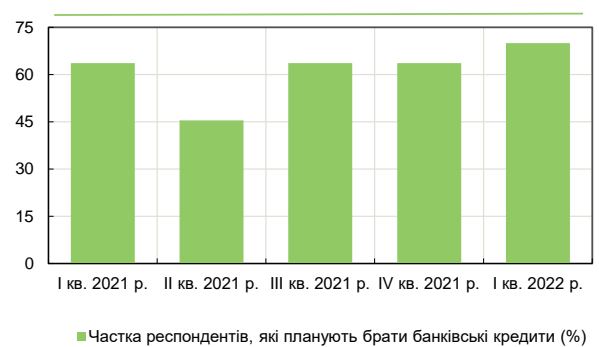
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

